

Zrudoba so přeměni do wjesela

Waša zrudoba ma so přeměnić do wjesela.

Jan 16,20

Jan Arnošt Smoler je do swojich „Pěsničkow“ přiwažal bajku „Swjateje Marje kmótristwo“, kotraž so takle započina: „Sta so pak, zo jedyn muž tak zrudny wokoło chodžeše. A wón zetka cuzeho čłowjeka, kiž k njemu praješe: ‚Přečelo, što tajki zrudny chodžiš?‘, ‚Što njecham zrudny chodzić, wotmołwi wón, ‚křcizna chcu hotować, a nichtón so njecha wjace prosyć dać, dokelž sym jich hustodosć trjebať.‘ ‚Da proš mje,‘ praji tón cuzy.“ Bajka dže tak dale, zo chcedža tři kmótristwo přewzać, zo pak je skónčnje swjata Marja kmótra małeje holčki. Po wšelakich pruowanjach je holca kralowna a ma tři šikwane džěcatka. „A wona daše swojimaj staršimaj a swojim bratram a sotram prajić, hdže je a zo budže jim druhy něšto pósłać. To pak běše wšitkim jara lubo a wjeselachu so, zo so jej tak derje dže.“

Zrudny bě muž byt, dokelž njebě nikoho namakať, kotryž by jeho džěsću kmótril. Na kóncu so zrudoba swójby do wjesela přeměni, dokelž je jich holca zbožowna kralowna a chce swoju swójbu podpěrać.

W bajce so zrudoba do wjesela změni. Hač pak tež w praktiskim žiwjenju? Zrudni smy, hdyž někoho w swójby čězka chorosć potrjechi abo hdyž nas něchtó wopuští. Zrudni smy, hdyž slyšimy wo surowych wosudach njewinowatych. Zrudni smy, hdyž my sami tajcy njejsmy, kaž bychmy to być dyrbjeli. Kak móže so zrudoba

do wjesela přeměnić? W bajce stawaja so džiwjy, tak zo su wšitcy wjeseli. Ale kak je to w našim žiwjenju?

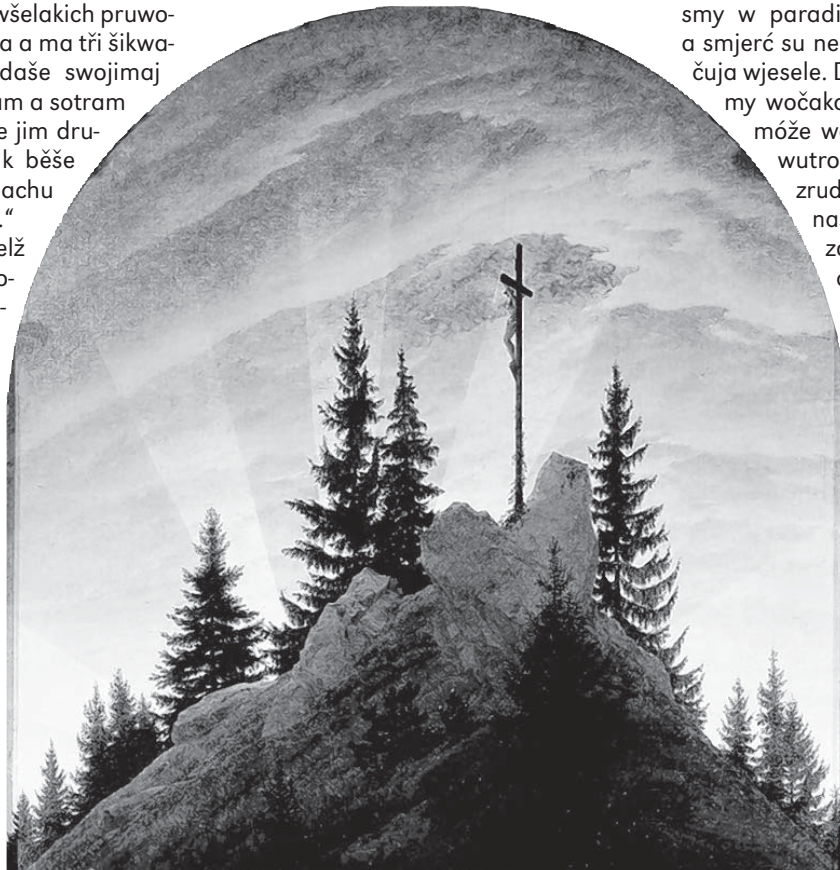
Tež biblija znaje přeměnenje zrudoby do wjesela. Jezusowi wučomnicy běchu zrudni, hdyž bě jim Jezus Chrystus prajił, zo jich wopuští. Cyłu dramatiku tutych slowow njemóžachu zapřimnyć, dokelž njemóžachu wědžeć, što wšitko přińdže. Tola bórže so Jezusowe wěšćenje dopjelni. Wučomnicy dožiwichu zajeće Jezusa, po tym woni čeknychu. Při krjudowanjach njeběchu pódlu. Žony stejachu pod křižom. Wučomnicy zhonichu wo Jezusowej smjerći. We wutrobje čujachu winu, zo běchu Jezusa wopuščili. Zrudoba to běše na čichim pjatku.

Bóh je sylniši hač smjerć. W jutrownej

nocy wón Jezusa z rowa zbudži a da jemu nowe, wěčne žiwjenje. Jako so Jezus na třecim dnju swojim wučomnikom zjewi, běchu hišće zrudni a njemóžachu ničo prawje zapřijeć. Mortwy ma być žiwjy? Ze zrudoby ma nastać wjesele? Ze žarowanja troš a nadžija? Z dwělow wurošće wěstosć: Jezus je žiwjy! Zrudoba so přeměni do wjesela, kotraž je cil křescanskeje wěry. Profeca Stareho zakonja su wo tym pisali: „Wumóženi Knjeza přińdu zaso a přińdu k Cionej z wyskanjom; wěčne wjesele budže nad jich hłowu. Wjesele a radosć jich zapřimnje, a žalosć a zdychowanje so pomijnje.“ (Jez 35,10)

Dołhož smy hišće tu na zemi, budžemy přeco zaso zrudobu dožiwjeć, wšako njejsmy w paradizu žiwi. Čerpjenje, hrěch a smjerć su negatiwne mocy, kotraž zaničuja wjesele. Džiwjy kaž w bajce njemóžemy wočakować. Tola přez Chrystusa móže wěčne wjesele tež w našich wutrobach zeschadžeć. We wšej zrudobje směmy wědžeć, zo Bóh nas lubuje a nas njewopuští, zo nas wjedže a skónčnje do kraja wěčneho wjesela přiwozmje. W Zjewjenju Jana je wěšćenje: „Bóh zetřeje wšitke sylzy z jich wočow, a smjerć wjace njebudže, ani zrudoba ani wołanje ani bolosć wjace njebudže, přetož to přenje je zašlo.“ (Zjew 21,4)

Bajka wo Marinym kmótristwje rěči wo dołhim puću ze zrudoby k wjeselu. Wona dawaše poslucharjam nadžiju, zo so tež pola nich tak stanje. My křescenjo njejsmy pokazani na bajki, zo bychmy puć wot zrudoby k wjeselu šli. Mamy Jezusa Chrysta, kotryž je tutón puć za nas šoł.

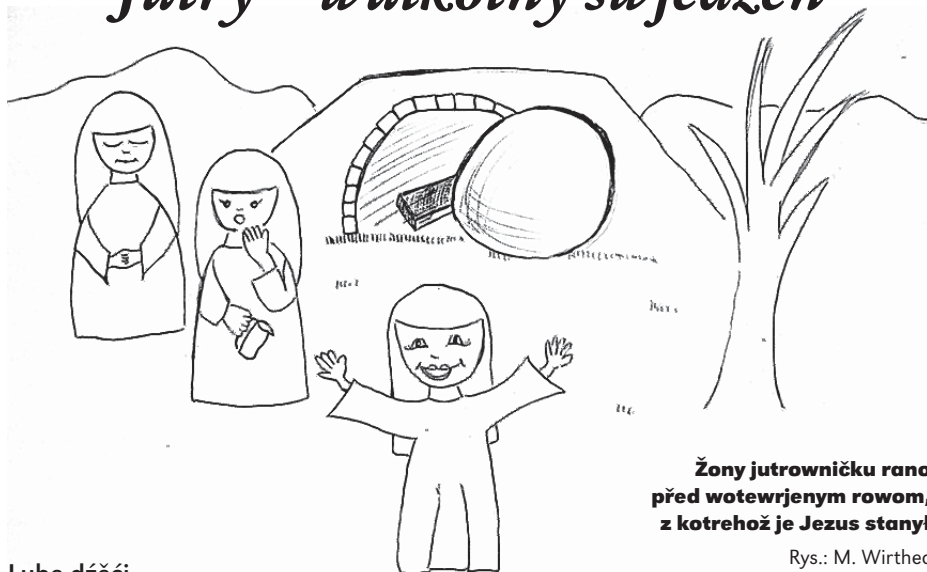

Caspar David Friedrich, Křiž w horinach

Repro: Wikipedia

Jan Malink

Jutry – wulkotny swjedžen

**Žony jutrowničku rano
před wotewrjenym rowom,
z kotrehož je Jezus stanył**

Rys.: M. Wirthech

Lube džěci,

jutry su wulkotny swjedžen. Kóžde lěto znowa swjeća ludžo po cyłym swěće, zo je Jezus z mortwych stanył. Nad tym so wšitcy wjesela. Ludžo pyša swoje domy, moluja jejka, pjeku tykancy a přihotuja so na swjedžen ze swójbnymi. A we Wuježku pod Čornobohom so tež lětsa zasojesnjeno rano zahe zetkaja, zo bychu jutrowničku z kěrlušemi witali.

Tak hišće džensa spominamy na wulkotny džiw, kotryž je so před 2000 lěta-
mi stał. Ale kak bě to tehdom, jako ludžo njewočakowanu radostnu powěsć słyšachu? Wšako myslachu sej, zo je Jezus na křížu zemřel. A nadobo přińdu tři žony a powědachu njeslyšanu nowinku: „Jezus je žiwy! Wón njeje mortwy! Knjez je z rowa stanył!“

Byšće wy tajkej powěsći wěřili? Ja bych skeptiska była. Tak dwělowachu tež tehdom ludžo a so prašachu: Je tuta powěsć wěrna? Ale Jezus pokaza so mužam, žonam a džěcom. Haj, Jezus je woprawdže z rowa stanył.

Tak rozšěri so dobre poselstwo spěšnje wot wjeski k wjesce, wot města k městu, wot kraja ke krajej. Po cyłym swěće zhoni lud wo tutym podawku. A tak je wostało hač do džzensnišeho. Jezus je žiwy! Tež hdyž jeho njewidzimy, tak je wón tola mjez nami.

Přeju tebi a twojej swójbje wjesote jutry.

Maria Wirthech

Žohnowane jutry

přeje wšitkim dopisowarjam,
dobročelam a čitarjam
redaktorka Pomhaj Bóh

Na serbske zarjadowanja do Bukec a Wuježka

Tež lětsa chce so Bukečanska bjesada zasojesnjeno na farje při cyrkwi zetkawać. Přeprašujemy wutrobne zajimcow kóždy třeci štwórtk w měsacu we 18.30 hodž., zo bychmy so zhromadnje w serbskej řeči dale wudospołnili.

Chcemy tež serbske wosadne žiwjenje w Bukecach podpěrować. Jutrowničku, 20. apryla, přeprosymy rano w 5.30 hodž. na jutrowne spěwanje do Wuježka pod Čornobohom. Tam na Pawlikec/Dejkec statoku swjećimy zrowastanjenje našeho Knjeza. Dwurěčnu nutrnosť změje farar Haenchen-Bukečanski.

Džesaty raz swjećimy lětsa serbski dworowy swjedžen we Wuježku, a to sobotu, dnja 19. julija. Zhromadnje ze Serbskim ewangelskim towarstwom chcemy jón zasojesnjeno a přewjesć. Po swójbnym pućowanju a nutrności powitamy lětsa serbsku skupinku „Łukate“ z Lipska. Tuta je hižo loni na folklornym festiwalu w Chróscicach wustupila.

W nazymje podpěramy serbsko-němske kemše w Bukecach.

Za Bukečansku bjesadu **Mato Krygař**

Žadnostce do Serbskeho muzeja dóštoj

Budyskemu Serbskemu muzejnej poradzi so njedawno z pomocu spěchowanskeho towarstwa muzeja nakup złoćaneje družčeje šnóry z Mješic. Z třoch zlotakow wobstajaca šnóra pochadza z druheje połojcy 19. lětstotka a je najskeje jenička tajka zdžeržana debjenka drasty ewangelskich Serbow wokoło Budyšina. Podobnu šnóru předstajit je Budyski wumělc Louis Buchheim na wobrazu dweju Serbowkow zersjedž 19. lětstotka. Zajimawe je, zo njedna so při zlotakach, kaž pola šnórow katolskich Serbow, wo pjenjezy z podobiznami sakskich kralow, kiž wšak běchu katolskeho wěrywuznaća, ale wo pjenjezy z protestantskeju kralestwow Hannover a Danska.

Zběraćel Marko Havel z Běčic přepoda sobudžělaćerkomaj Serbskeho muzeja Ilonje Bierlingowej a Andreji Pawlikowej tež daraj, ewangelsku žonjacu cankatu hawbu a škleńcu z motiwom wódneho muža Měrcina Nowaka-Nječorněskeho.

Andrea Pawlikowa

Zběraćel Marko Havel z Běčic přepoda sobudžělaćerkomaj Serbskeho muzeja Andreji Pawlikowej a Ilonje Bierlingowej (wotlěwa) pjenježnu šnóru a žonjacu hawbu, kotrejž pochadatej z Mješic pod Čornobohom. Podobna šnóra je tež na wobrazu ewangelskeju Serbowkow w pozadku widžeć.

Foto: M. Bulank

Farska wudowa Elfrieda Feustelowa †

Hišće kónc januara pobychmoj z mandželskej na wopyće pola Elfriedy Feustelowej zwudowjeneje Bamžowej rodzeneje Šoćic. Wona pochadžeše ze Šešowa pola Njeswaćidla a bydleše naposledk w Eisenbergu njedalko Grünstadta w Porynsko-Pfalcy. Tam bě w bliskosći syna Tomaša a přichodneje džowki Annerosy w domje za starych.

Znaju Elfriedu Feustelowu z časa swójeho džěcatstwa w Njeswaćidle. Jeje mać bě jedna z mnohich kuzinow našeho nana w Šešowje. Tam so Elfrieda 24. junija 1925 do serbskeje burskeje swójby narodži. Po šulskim času wukubła so na pěstowarku. Wo swojeju staršeju staraše so swěru hač do jeju smjerće.

Do lěta 1950 bě němski bohóstowc Heinrich Pabst (Hendrich Bamž) wikar pola mojeho nana, fararja Gerharda Wirtha-Njeswaćidlskeho, a wuknješe tu wosebje serbsčinu. Nimoměry wobdarjony teologa bu přihotowany za Minakatskeho fararja. W tym času zalubowa so wón do Elfriedy Šoćic a załoži sej z nej 1950 serbsku swójbu. Dnja 2. julija 1950 jeju naš nan w Minakale serbsce zwěrowa. Sčěhowachu někotre zbožowne lěta mandželstwa. Tři hólcy so za sobu narodžichu: Ludwig 1951, Tomaš 1952 a Matej (Matthäus) 1954. Elfrieda bě jim dobra mać a wšěm wulkotna hospoza. Stara fara, wulka zahroda a rozpřestrěta wosada ju přez mocy wužadachu. Powójnski čas ze wšěmi jeho čězemi w farskim domje a w ateistiskim staće njemóžu tu wopisać.

Po krótkich zhromadnych lětach schori Hendrich na leukemiju. Kaž blysk zrazy diagnoza do młodeje zbožowneje swójby. Wěm so dopomnić, zo běchmy sej ze sanjemi Měrćina Ceča přez Kaponicu do Minakała doješli, zo bychmy swójbu w jeje nuzy wopytali. W Minakale so wohrěwachmy a nan troštowaše zrudnych. Hendricha spytachu po tehdomnišich móžnosćach z röntgenowymi pruhami lěkować, wědžo, zo naposledk pomhać njemóžachu. Hendrich Bamž 1957 zemrě. Tež my jeho přewodžachmy. W bělym kašću jeho při wěži Minakatskeje cyrkwy pochowachu.

Kelko starosćow a nuzow nětk na młodej wudowje ležeše! Kak pónđe dale bjez nana, bjez mandželskeho a jeho dochodow? Hišće bydleše wudowa ze swojimi małymi džěćimi na farje.

Minakatska wosada so znowa wobsadzi. Wobdarjony farar Werner Feustel přińdže jako nježenjenc do wosady a nawukny spěšnje serbsce. Młoda wudowa

Foto: priv.

a Werner Feustel (Pjastka) so woženistaj. Elfrieda běše dale dobry duch doma a wosady. K nej přińdžechu wosadni husto ze swojimi nuzami a starosćemi. Wuwučowaše swěru džěći we wšelkich domach wulkeje wosady. Tež žónsku službu nawjedowaše wustojnje, a to nic jenož w Minakale samym. K temu přińdže, zo so tež Łupjanska wosada po smjerći fararja Měrćina Pfuhlana (Fulanta)

1985 wot Minakała sem zastarowaše.

Wuznaju, zo jako farar w susodnym Klukšu w času wot 1966 do 1976 wo wšelkich nuzach w Minakatskim farskim domje wědzach, a tola po swojich móžnosćach njepomhach. Tež mi napřečo bě Elfrieda wotewrjena a zdwórljawa. Do swojeje wutroby pak sej pohladać njeda. Zo bě jej najskerje husto na płakanje, hdyž swójeho drugeho muža choreho widžeše, móžu sej mysljeć.

Chorosće fararja Feustela dla přesydlitaj so 1995 dočasnje k synej, wjesnanosće Matejej Bamžej do Njeswaćidla. Lubje a swěru staraše so wón wo mać a přirodneho nana hač do jeho smjerće 2001. Bohužel tež Matej na leukemiju schori a w lěće 2009 zemrě. Kajka wulka bolosć to tež za mać!

Tola sčěhowachu tež rjane dny. Wosebje wjesele bě jej jězba do Israela, kotruž běštaj jej synaj k wósomdzesaćinam dariloj. Syn Tomaš pytny, zo poča mać dementna być a zo njemóžeše wjace sama w Njeswaćidle wostać. Wza ju 2012 sobu do Eisenberga, hdžež je z mandželskej a swójbomaj džowkow žiwu.

Njebě za Elfriedu lochko, so w domje za starych – a to hišće zwonka Łužicy – zažiwić. Skónčnje dóstachu městno w rjanej nowej starowni srjedz města, hdžež ju hakle njedawno w šikwanej stwě zhromadnje z jeje synom a přichodneje džowki wopytachmy. Čitach ze serbskich Spěwarskich, recitowach „Ach poruč Bohu swěru swój puć a zrudobu“, pomodlich so 23. psalm a Wótčenaš.

Bohu džak za tutu nadobnu, wobdarjenu a pilnu farsku žonu! Jeje puć do Božeho swěta bě daloki a čězki, tež za syna Tomaša a přichodnu džowku, kotraž ju hač do kónca swěru hladaštaj. Dnja 24. februara 2014 zemrě w Eisenbergu derje wobstarana z Božim wotkazanjom. Elfrieda Feustelowa bu 4. měrca 2014 na Minakatskim kěrchowje pódla swojeju mandželskeju Hendricha Bamža a Wernera Feustela pochowana. Bóh budž jej bliski.

Pawoł Wirth

Milan Hrabal

Křiž na chribjeće čłowjeka

Po šwikanju a z černjemi krónowanju
bjerje Jezus křiž na ramjo.

Sym tón wuzwoleny
sym pokleće
kiž so lěta wětrej spěraše
a dešć z Božeho njebjaja piješe

Hdyž ze sekeru přeni kroc
do mnje rubnychu
prošach chlódne železo
póslach sylzy
město słowow surowym rukam
wobarach so
mjelčicy podarmo
kaž je to dóńt
štomow w rukomaj čłowjeka

Zatamach Sudžicy
zo njeprisuđichu mojej smjerći
twar kolebki
Njetamam hižo –
nětk přimatej so druhej ruce
mojeho zwohidženeho čěla
a kładžetej je na swoje

Tak zhromadnje džemoj
čłowjek a ja
hozdzam přichoda napřečo
Ja – symbol čerpjenja
wón – putnik do wěčnosće

Sym tón wuzwoleny
kotrehož dótkatej so ruce
z nadžiju
zadwělowanja ale kruće
Sym tón
kiž swoju winu
přeje
Slyšiće?
Sym jenož štom
kiž zemrě za sławu Božu!

(wurězk z cyklusy)

Do serbsčiny přenjesła Róža Domašcyna

K džewjećdžesaćinam Gerty Dejcyneje we Wuježku

Hdyž so jutrowničku do schadźenja slónca Serbja a Němcy Bukečanskeje wosady we Wuježku k rańšej nutrności zetkaja, budže tež wona zaso mjez nimi: Gerta Dejcyne, na kotrejež statoku so nutrność lěta třeci raz swjeći. Někotre dny pozdžišo woswjeći wona swoje džewjećdžesate narodniny.

Štó je Gerta Dejcyne? We Wuježku a wokolinje je wona znata, chodźi prawidłownje na žónsku službu w Bukečanskej wosadze, wopytuje bibliske hodžiny pola Nowakec we Wuježku a wobdželi so stajnje na serbskich wosadnych popołdnjach w Bukecach a we Wuježku pola Wósporka.

Dyrbju přidać, zo sama přewjele wo jeje žiwjenju wědźała njejsym, byrnjež w jeje najblišim susodstwie džěl swjeho džěćatstwa přežiwiła a džensa zaso jeje susodka była a ju prawidłownje widźała. Njeje wšak za mnje jenož susodka, ně, skerje ćeta, trochu kaž wowka. Na jeje statoku ze znach prawe burske žiwjenje z kruwami, hnojowej hromadu na dworje, kusatymi ganzorami, pilatkami w nalěcu, tykanjom tobaka ... Našej swójbje bšestej spřecelenej, pomhaštej sej mjez sobu. Jeje džěći běchu husto pola mojeje prawowki, sama běch wjele pola Dejkec a pozdžišo pěstónjach jeje wnučki, kotrež přežiwichu lěčo pola wowki na wsy. A w poslednich lětach bě na pónđzelnishich wječorach jeje wnučka Marie našim džěćom přewšo woblubowana pěstónča a přecelka.

Hdyž so jubilaruku za jeje žiwjenjom prašej, to ći wotmołwi, zo nima wjele k powědanju, zo njeje jeje žiwjenje nič wosebite.

Narodźiła je so Gerta Dejcyne dnja 25. haperleje lěta 1924 w Hrubocicach jako přenje wot džesać džěći Schneiderec mandželskeju. Hišće w džěćacym wozyčku ležo pak přińdže k wowce do Droždžija, hdžež hač do jeje smjerće wotrosće. Po smjerći wowki – Gerće bě tehdy wosom lět – přińdže, stajnje na krótki čas, k wujej do Rodec, k wujej do Budyšina, k staršimaj do Łahowa a k ćeće do Poršic. Skónčnje namaka swójbu a swoje doma pola Mjerwic mandželskeju w Barće, kotrymajž bě džowka wumrěła. Jónu za lěto – tak bě mjez staršimaj a Mjerwic nanom a maćerju wučinjene – měješe Gerta swojeju staršeju we Łahowje wopytać. Tute zetkaniya su temu dopomhali, zo měješe Gerta Dejcyne čas žiwjenja kontakt k swojim bratram a sotram.

Pola wowki kaž tež pozdžišo pola Mjerwic w Barće so serbowaše, staršej z bratrami a sotrami Gerty pak serbsce njerěčestaj, tak zo tući džensa serbsce njemóža. Na njeđzeli Judika lěta 1938 bu Gerta Dejcyne w Barće wot fararja Renča serbsce konfirměrowana. Po wuchodźenju šule džělaše doma na Mjerwic statoku. Běše to žiwność z trochu ratarstwom a třomi kruwami.

Gerta Dejcyne

Foto: J. Krygarjowa

W lěće 1940 poda so Gerta do Wuježka na službu do hajnkownje. Pozdžišo služeše pola braški Jana Mětracha, kotryž bě wosebje w narańšich Serbach znaty. Mětrachecy wšak mějachu nimo korčmy, wobchoda za kolonialne twory a pošty tež ratarstwo.

We Wuježku zezna Gerta swjeho wo 25 lět staršeho mandželskeho Jana Dejku, na kotrehož so w lěće 1954 wuda. Wot nětki wobhospodarještaj zhromadnje 14 hektarow wulke ratarstwo a přislušacy wulki štyristronski statok. Dosć džěla tuž za mandželskeju, kotrymajž narodžištej so dwě džěsći – 1955 džowka Brigita a lěto na to syn Hans-Joachim.

Jako přewjedže so po cytej Łužicy kolektiwizacija ratarstwa, měještaj tež Dejkec mandželskaj do prodrustwa zastupić. Džěl kruwow zwosta w hródzi na jich statoku. Doniž so w lěće 1984 na wuměnk njepoda, džělaše Gerta Dejcyne w Wuječanskej hródzi ze 100 kruwami. Nimo teho přiwza na swojim statoku starowizny a tež jako rentnarka dale w hródzi wupomha. Po lěće 1989, jako doskónčnje džělo w hródzi zložil, měješe chwile, po swěće pućowac. Wopyta mjez druhim kupu Mallorcu a Grjeksku.

Jako mandželski 1975 ćežko schori, wona jeho samozrozumliwje nimo swjeho wšědnego džěla w hródzi LPG hač do jeho smjerće w lěće 1978 hladaše. Džowka Brigita so lěto na to wuda a so do wokoliny Podstupima přesydlil. Džensa bydlil Gerta Dejcyne zhromadnje z přichodnej džowku Jěwu Pawlikowej a wnučkomaj

Paulom a Marie na statoku. Swjeho syna Hans-Joachima je w lěće 2002 zhubiła, jako wón na raka zemrě. Tež jeho je w poslednich mjesacach zhromadnje z přichodnej džowku hladała. Nimo doma bydlaćeju wnučkow ma Gerta Dejcyne dweju dalšeju wnučkow a třoch prawnučkow, kotřiž su wšitcy blisko Mnichowa žiwi. Jeje džowka Brigita bydlil z mandželskim w Podstupimje.

Dalokož mocy jej to dowola, spyta Gerta Dejcyne swój wšědný dzeń sama zmištrowac, při čimž ju přichodna džowka podpěra. Samostatna być a so hibać, to je jej jara wažne. A tak móžemy ju nětko w nalěcu při rjanym wjedrje zawěsće zaso w jeje zahrodze abo ducy po puću po Wuježku zetkać.

Wosebita radosć jej je, zo stanje so jeje statok jónu wob lěto ze zetkanišćom ewangelskich Serbow wšitkich starobnych skupin. Samozrozumliwje hižo lěta swój dwór za swójbný swjedžen z nutrnosť, kulturnym programom a serbskej bjesadu přewostaja. Lětsa budže to džesaty raz. Tež girlandy za nowy zwón za Bukečansku cyrkej su so před něšto lětami w Dejkec bróžni wili. A před lětomaj je so hišće nowa tradicija jutrowneho spěwanja přidružila.

W kruhu swójby smě Gerta Dejcyne swój njewšědný narodninski jubilej pjatk, dnja 25. haperleje, woswjećić. Přejemy jej z cyteje wutroby zbožo a strowotu. Bóh Knjez njech ju dale na jeje žiwjenskim puću přewodža.

Janina Krygarjowa

Manfred Hermaš pjećašěšćdžesatnik

Bě to drje před nimale třomi lětdžesatkami, zo so přeni króc z Manfredom Hermašom zetkach. Běchmy tehdy skupina ewangel-skich Serbow z Budyskich kónčin na wopyće w Slepom, hdžež předstaji nam w tamnišej cyrkwi knjez w młódšich lětach swoju wosadu. A wěm hišće džensa, kak so džiwachmy, zo tole w poměrnje běžnej serbsčínje zdokonja – wšako njeje w ewangel-skich kónčinach samozrozumliwe, zo něchtó, kiž je so po Druhej swětowej wójnje narodził, serbsce rěči. Zo Manfred Hermaš z Rowneho to móže, zwisuje z jeho pochadom.

Wón narodži so 15. apryla 1949 w Brězowce. Přenje žiwjenske lěta wotrosće ze serbskej rěču. Hakle w pěstowarni, kotruž za čas žnjow wopyta, slyšeše němsku wobchadnu rěč, na což pak žane rjane dopomnjenki nima. 1955 zastupi do zakładneje šule Brězowka/Džěwin. Přizamkny so wopyt polytechniskeje wyšeje šule w Slepom, kotruž 1965 zakonči. W tehdyšich lětach so serbsčina jako wobchadna rěč we wsach Slepjanskeje wosady dale a bóle pozhubjowaše, tak tež w Hermašec swójbje w Brězowce.

Po zakónčenju šule nawukny Manfred Hermaš powołanje elektromontera a zložil zdobom maturu. Přizamkny so wot 1968 do 1972 studij techniskeje kybernetiki w Rostocku. Wot 1975 do 1990 džěšaše jako diplomowy inženjer w telewizorowym zawodže w Friedrichshainje a Černsku.

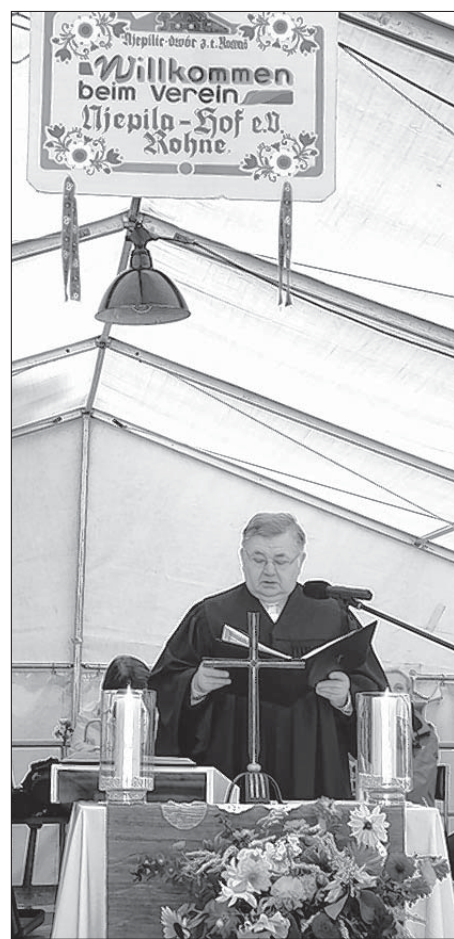
Srjedz 80tych lět so jeho zajim za narodne korjenje zbudži. Tehdy, 1984, měješe so za Slepjanskeho fararja, sup. Maiwalda, rozprawa napisac wo zaštosći, přítomnosći a přichodže serbskosće we wosadže. Rozprawa bě młodemu inženjerej

z nastorkom, so serbstwu zaso přiwobroćić a pozabytu rěč zažneho džěćatstwa znowa nawuknyć. Wón wopyta Serbsku rěčnu šulu w Minakale a namaka podpěru pola wědomych Serbow Slepjanskeje wosady, kaž Hanza Gólenka, Helmuta Nowaka, Lenki Nowakoweje a Dietera Redda, kotřiž jemu pomhachu so znowa do serbsčiny zanurčić.

Z politiskim přewrótom dósta žiwjenski puć Manfreda Hermaša, kotryž je wot lěta 1972 člon CDU, nowy směr. Wón spuści swoje techniske powołanje a sta so 1990 z wjesnjanoštu w Rownom. Wot 1995 nawjedowaše natwar Serbskeho kulturneho centruma w Slepom a 1996 sta so z regionalnym rěčnikom Domowiny w župje Běta Woda/Niska.

Pódlu powołanja wěnowaše so Manfred Hermaš stajnje tež cyrkwinskemu džětu. Započal bě tute 1973, jako bu 24lětny do wosadneje rady Slepjanskeje wosady wuzwolony. Ze založenjom Serbskeho ewangeliskeho towarstwa 1994 sta so wón z jeho člonom. Prawidłownje wustupuje jako rěčnik nabožnych wusylnjow w hornjo- a delnjoserbskim rozhtosu. Nimo teho skutkuje džensa jako predikant, je člon wokrjesneje synody a předsyda Serbskeje přirady EKBO.

Manfred Hermaš bydli z mandželskej a džěšcomaj w Rownom. W přichodnych lětach pak budže so swójbja z mnohimi druhimi brunicy dla přesydlčić dyrbjec. Jubilar je w Serbach a tež zwonka nich daleko znaty – w Hornjej a w Delnej Łužicy, w cyrkwinskich a w politiskich kruhach, w serbskich a w hospodarskich zwjazkach, w regionalnych a nadregionalnych towarstwach. Njeje prawdžepodobne, zo po swo-

Manfred Hermaš jako lektor na kemšach na lošim swjedženju na Njepilic dworje w Rownom
Foto: A. Kirschke

jim 65. narodnym dnju swój wšedny džěn na měrne wuměnkarstwo přestaji. Tuž přejemy jubilaraj dale strowotu, mocy a žohnowanje do dalšeho skutkowanja. **T.M.**

Džěn archiwa w Ochranowje ze serbskim podžělom

Po cyłej Němskej wotmě so sobotu, 8. měřca, džěn archiwa. Tež archiw bratrowskeje jednoty w Ochranowje so na tutym zarjadowanju wobdžěli, zo by zajimcam swoje džěto a so tam chowace drohoćinki předstajili. Džěn bě zdobom zaběh do swjedženskeho lěta archiwa, kotryž lěta swój 250. jubilej swjeći, štož je šwarna ličba za tajku instituciju. Něhdže 70 zajimcow a přecelow archiwa bě zbliska a zdaleka přichwatało, zo by so wo nowostkach w starych murjach informowało.

Sobudžělaćerjo domu běchu so na jubilejne lěto z wjele prócu přihotowali. Tak předstajichu dopódnja nowu internetnu stronu archiwa, kotraž nětko wužiwarjej zmóžnja so hižo doma dokładnje wo wostatku archiwa informowac a přenje materialije skazac. Druhi wjeršk dopódnja bě premjera knihi „Das Unitätsarchiv. Aus

der Geschichte von Archiv, Bibliothek und Beständen“, kotruž běchu sobudžělaćerjo domu loni spisali a zestajili. Z tutej publikaciju předleži přeni raz dokladne wopisowanje archiwa, jeho stawiznow a wobstatka. Wulka ličba ilustracijow posrědkuje bjezposrědni wobraz wulkeho bohatstwa tuteho archiwa.

Na popódnjim zarjadowanju předstajichu wužiwarjo a sobudžělaćerjo Ochranowskeho archiwa swoje wosobinske archiwalne lubuški-drohoćinki. Ekspozaty pochadzachu z Awstralskeje, Ameriki, Danskeje a tež z Łužicy. Mjez horstku přednošowarjow předstajili Lubina Malinkowa ze Spitzkunnersdorfa serbske spěwarske bratrowskeje jednoty „Ton Loß teje Newesty Jesušoweje we Njekotrych Evangeliskich Sserskich Stuczках“, kotraž bě Ernst August Hersen 1750 wudał. Wone

su pomnik zahoriteje pobožnosće našich přjedownikow, kotřiž sej tute njewšedne chwalospěwy nimoměry česčachu. Jako příklad tajkeho Ochranowskeho kěrluška podam tehdy najwoblubowanišu štučku, w kotrejž so bóčna rana Jezusa Chrysta wobspěwa. Bóčna rana hraješe w pobožnosći tehdomnišeje jednoty centralnu rólu, přetož w njej – tajka bě předstawa – bě cyła zbóžnosć zaprijata.

„W boku ranka! W boku ranka!
W boku ranka, moja sy.
Ty najlubša w boku ranka!
W tebi sym wuchowanja.
Ach ty w boku ranka!
Kiž mje do so zamka,
Měšćičko wšak najlubše
Mi tu je.
Ranka! Tu maš cyle mje.“

Lubina Malinkowa

Pycha a znamjo nowych Třělan

Bywše Křižanec/Wirthec kubło na Čornobóskej w Budyšinje wobnowjene a derje wužiwane

Třělany běchu raz serbska wjeska před wrotami Budyšina. Cyrkwinsce słušachu do Michałskeje wosady. Nadobne burske swójby tam z dobrym wuspěchom hospodarjachu. Na započatku Čornobóskeje dróhi steješter Bizoldec a Bartec statokaj. Wobaj stej mjeztym zrunanej a na jeju městnje nowej domskej natwarjenej. Do zaštosće nochcu dale hladac, hačrunjež mam hišće wobraz bohatych kubłow před wočomaj, kiž rozpadowachu a so skónčnje na ruiny přeměnichu. Tak so to sta z Langec/Grofic statokom k prawicy kaž tež z Israelec kubłom. Jeničce Herrmannec a Křižanec statokaj a k ľěwicy Kaltschmidtec kubło džensa hišće wo bywšej rjanosci swědča.

Domizna Křižanecom a Wirthecom

140 lět běchu Třělany Křižanec a pozdžišo Wirthec swójby z domizny. Budyšan prof. Paul Wicke (jeho žona bě Serbowka a z wowku sprěčelena) je 1919 mi jara luby pohlad ze statoka won na Čornobósku, na kotrejž runje zaprah nimo jědze, molował. Wobraz je za mnje poľny žiwjenja. Z džěcatstwa na statoku je mi wšo tak podobnje znate. Hladam na wobraz a wutroba so mi hrěje. Konjej wóz čehnjetej w směrje na Wuricy. Kury a hoľbje chodža po dworje a sej něšto nadypaja. Wrota su wotewrjene.

W léce 2010 je přečel Wolfgang Brendler z Budyšina statok, kaž bě wón nam swójbnym drohi, posledni raz rysował. Husćišo tež z nim a jeho žonu Ute wosrjedź dwora z našej mačerju sedžachmy. Jemu bě napohlad wobrazu hódny.

„Što budže ze statokom, hdyž wjac njebudu?“, so naša luba mać husto starosćeše. „Kubło“ bě nam wšěm lube městno. Sym so tu narodził a wažne lěta žiwjenja dožiwił. Nan a mać staj tu hač do kónca žiwjenja bydliłoj. Słowjanscy přečeljo rady k nanej do Třělan přichadžachu. Tu so přez lětdžesatki wosadni Michałskeje wosady schadźowachu: Nabožina a wosadne wječorki so prawidlownje w dobrej stwě wotměwachu. A my „džěći“ ze swójbami rady do tuteje idylki přijědžachmy.

Po mačernej smjerći chychmy wnučkam statok přewostajíc, jeli nam koncept wužiwanja předpoľoža. To pak nochychu abo njemóžachu. Tak so my, sotra a bratřa, rozsudžichmy statok předać, štož so tež bohudžakowano poradži.

Kubło w nowej pyše

Swójba Gottlöber z Budyšina pytaše runje won tajki statok, kaž to Třělanski Křižanec/Wirthec je: štyristronski, z polemi a łukami, blisko městu a jich domej. Kajke zbože

za nas a za nich! Wědžachmy, zo my kubło zdžeržec njemóžemy a zo woni to móža.

Njebě nam lochko, so wot statoka a wot mnohich wěcow w nim, kotraž běchu nam lube, džělic. Wjele w nim bě wot wowki a džěda – z Njeswaćidla, z Klukša a wot sotry a bratrow. Dopomnjeća z dawnych časow přińdžechu při wurumowanju wěcow do mysłow – nic přeco zwjeselace.

Džensa knježi nowe žiwjenje w poslednim statoku na prawym boku Čornobóskeje. Bywše chlěwy njejsu hižo garaže. Konje, kury, kozy, hoľbje, kački, kóčka a psyk su na dworje. W bróžni je stoma składowana. Kak bě sej naša mačerka tajke burske žiwjenje w swojim statoku prała! Jeje són je so spjelnił a nowy wobsedžer je nimo měry zbožowny. Mój z mandželskej pak bydlimoj jako hosćej jara rady na statoku, kiž bě raz domizna našeje Křižanec/Wirthec swójby – a to 140 lět doľho. Bože pu-

Wot Paula Wicke 1919 rysowany pohlad z Křižanec kubła won na Čornobósku dróhu

će su spodžiwne, ale nas k dobremu do wjedžechu.

Džensniši napohlad statoka je w interneće pod www.strehlaer-hof.de widžeć. Je to pycha a znamjo nowych Třělan.

Pawoł Wirth

Dwór Křižanec/Wirthec kubła w léce 2010, rysowany wot Wolfganga Brendlera

„Strehlaer Hof“ swójby Gottlöber w léce 2013

Repro/foto: P. Wirth

Kubłanske popołdnje w Budyšinje

Póndzelu, 24. februara, zhromadzi so črjódka wosadnych na Michalskej farje w Budyšinje na lětuše kubłanske popołdnje. W nutrnosti předowaše knjez superintendent Jan Malink wo teksće předchádzaceje njedzěle, w kotrymž so wo tym rozprawja, kak bě křesćanstwo před dwaj tysac lětami do Europy přišlo. Přeni čłowjek, kotryž tu na Bože słowo sluchaše, je do swojeje wutroby přiwwa a po nim žiwy bě, běše žona z mjenom Lydija. Z tuteho małego započatka rozroscě křesćanstwo po cyłej Europje a njese – do džensnišeho – bohate płody.

Při dobrym tykancu a kofeju přemyslowachmy wo fararjach, kotřiž běchu po lěće 1945 w ewangelskej Hornjej Łužicy Bože słowo w serbskej rěči připowědali, byrnjež tež druhy jenož na krótki čas. Naliči so na 45 wosobow, mjez nimi běštej dvě žonje.

Tež lětsa bě Handrij Wirth, zhromadnje z Měrcinom Panachom, hodžinski film wo wosadnym žiwjenju ewangelskich Serbow w lońšim lěće přihotował. My sej jón ze zajimom wobhladachmy a so filmowcomaj wutrobnje džakujemy.

Měrcin Wirth

Serbska přirada so schadźowala

Swoje nalětnje posedženje měješe Serbska přirada EKBO srjedu, 26. februara, w Slepom. Pod nawodom předsydy Manfreda Hermaša wobjednachu so aktualne prašenja serbskeho ewangelskeho žiwjenja. Bernd Pittkunings předstaji koncepciju za młodžinski spěwnik, kotryž ma so w blišim času wudać. Pokaza so na čile cyrkwinke žiwjenje w Slepom a na přihoty Serbskeho ewangelskeho cyrkwinkeho dnja 14. a 15. junija we Wojerecach. Farar Cezary Królewicz z Lubanja informowaše

wo zetkawanskich dnjach wot 4. do 6. julija we Wróclawju, na kotrychž so tež ewangelscy Serbja z Hornjeje a Delnjeje Łužicy wobdžěla. Cyrkwinski zarjad bě zdžělať wobšěrnú rozprawu wo serbskich aktiwitach lěta 2013, kotraž so přitomnym předstaji. Prof. Šolta ze Serbskeho instituta pokaza na wysoki podžěl nabožnych hesłow noweho Serbskeho kulturneho lekšikona.

Přichodne posedženje přirady budže 23. septembra w Drěwčach.

jm

Z předsydstwa SET

Dnja 6. měrca wuradźowaše w Budyšinje předsydstwo Serbskeho ewangelskeho towarstwa. Wobjedna so program lětušeho Serbskeho ewangelskeho cyrkwinkeho dnja we Wojerecach, kotryž so ze Serbskim domizniskim swjedženjom zwjaza. Program ma so hišće z Wojerowskej Janskej wosadu doskónčnje dorěčeć. Za zetkawanske dny wot 4. do 6. julija we Wróclawju je planowany wustup wokalnej skupiny „kólesko“ ze Slepoho. Zhromadnje ze skupinu Serbska namša a ze Spěchowanskim towaristwom za serbsku rěč

w cerkwi přihotuje so informaciske stejišćo. Džěłarnička serbskich Bjesadow w februaru w Rakecach běše poradžena. Dalša džěłarnička měla spočatk februara 2015 w Hodžiju być. Tole ma so z Hodžijskej bjesadu hišće dorěčeć. Jako městnosć lětušeje sobustawskeje zhromadźizny SET dnja 31. oktobra namjetuje so Hućinjanska wosada.

Přichodne posedženje předsydstwa budže srjedu, 10. septembra, w 15 hodž. w Serbskim domje w Budyšinje.

Měrcin Wirth

Wo serbskich žonach na dnju archiwa

Lětuši dzeń archiwow, kotryž so 8. měrca po wšej Němskej wotmě, wěnowaše Serbski institut w Budyšinje serbskim žonam. Z wulkim angažementom běchu sobudžělaćerki archiwa a biblioteki wšitko přihotowali wot naročneho programa hač ke kofeje ze samopječeny tykancem. Samo wo zabawu za džěči běchu so postarali. W chódbach a rumnosćach pokazachu zajimawe wustajeńcy k Brězanowej „Starjej Jančowej“ a dalšim temam. Wo serbskich žonach porěčachu tři přednošowarjo pod rozdžělnymi aspektami. Dr. Marija Měrcinowa předstaji portretowe fotografije žonow w serbskej drasće wot lěta

1860 sem. Měrko Šolta wěnowaše so serbskim spěwarkam, mjez kotrymiž bě tež tójšto džowkow ze serbskich farskich domow, kaž Matilda Stangec z Čorneho Chołmca a Kordinec holcy z Minakała. Trudla Malinkowa předstaji serbske žony, kotrež buchu z pomnikom abo pomjatnej taflu počescene. Mjez cytkownje džewjeć tajkimi žonami stej tež misionarce Marija Lobachec z Turnowa a Frieda Wjelic z Kubšic. Zajimawe popołdnje zakónči so z předstajenjom filma „Cuzy ptačk“ ze znatej hrajerku Astu Nielsen z lěta 1911, kotrež Jan Cyž z wočerstwajacej hudźbnej improvizaciju přewodžeše.

T.M.

Wikar w Michalskej

Wot 1. měrca skutkuje wikar Friedemann Wenzel w Budyskej Michalskej wosadze. Wón pochadza z Pětrskéje wosady w Budyšinje, bě pak sej přať, zo móže swój wikariat w Michalskej wosadze absolwować, zo by serbsku rěč naložować móhl a serbske cyrkwinke džělo zeznať. Na serbskich kemšach 2. měrca so wón wosadze serbsce předstaji. Wikar Wenzel je ze Serbowku woženjeny, ma dvě džěsći a bydli w Budyšinje. Wosadny wikariat traje połdra lěta a je zwjazany z teoretiskim wukublanjom w Lipsku a we Wittenbergu.

jm

Friedemann Wenzel

Foto: J. Malink

Nowy lužiski kalender

Nazyma pola Bukec je na titulnym łopjenje noweho kalendra „Moja Łužica – Meine Lausitz – Mójá Łužyca 2015“ z Ludoweho nakładnistwa Domowina widžeć, kotryž je k lětušim Lipsćanskim knižnym wikam přeni króć wušoľ. Znaty Kamjenski fotograf Wolfgang Wittchen spožči nowej protyce swój rukopis. Na přeće mnoho kupcow je so kalender jako dwutydžnik wuhotował. Na 30 fascinowacych motiwow ze wšěch kónčin Łužicy je fotograf zapopadnyľ. Kalendarij skića dosć městna za swojske zapiski.

LND

Powěšće

Drježdžany. Pod nawodom wyšeho krajno-cyrkwinskeho rady dr. Petera Meisa zeńdžechu so wuchodosakscy superintendenca 13. měrca w Drježdžanach. W běhu wuradźowanjow předstajej Serbski superintendent nowy Serbski kulturny leksikon a pokaza na rjad přinoškow w nim, w kotrychž so cyrkwinske stawizny Serbow a Łužicy wobjednawaja.

Budyšin. 15. měrca wotmě so na žurli Budyškeho Serbskeho muzeja hłowna zhromadźizna Maćicy Serbskeje. Předsydstwo a sekcije rozprajachu wo swójim dźěle. Dr. Tereza Jacobsowa z Lipska přednošowaše wo serbskej ludowej reji. Wuzwoli so nowe předsydstwo; za předsydu bu znowa Jan Malink woleny. Serbski superintendent nawjeduje Maćicu wot lěta 2008, jako sta so z naslědnikom njeboh dr. Měrčina Völkela.

Wojerecy. We Wojerowskej Janskej cyrkwi předstajichu njeźelu Reminiscere, 16. měrca, pasion po swj. Marku wot Hinca Roja, serbskeho komponista z Klětnoha. Kantor Johannes Leue bě pasion z třomi chórami – Bachowym chórom ze Zhorjelca, wosadnym a oratoriskim chórom z Wojerec – nazwučował. Hižo prapremjera pasiona w lěće 2011 bě wulki wuspěch byla. Moderna a zdobom melodiska hudźba Hinca Roja přewinjenje bolosće, bědy a smjerće přeswědčiwje posrědkuje. Dalše předstajenje Markoweho pasiona budže njeźelu, 6. apryla, w Zhorjelskej Křižnej cyrkwi.

Hrodzišćo. 18. měrca předstajichu w tudyšim hrodzišću, kotraž je nje dawno pod titulom „Gröditzter Geschichten – Spiegel eines Wandels“ w Budyškim nakładnistwje Lusatia wušła. Hłowna awtorka knihi Christa Kämpfe a knjez hrodu Beat von Zenker předstajichu

Pomhaj Bóh
časopis ewangelskich Serbow
ISSN 0032-4132

Wudawaćelej: Serbski wosadny zwjazk, Serbski kěrchow/Wendischer Kirchhof 1, 02625 Budyšin/Bautzen; Serbske ewangelske towarstwo z.t., Privatweg 21, 02625 Budyšin/Bautzen
Zamołwita redaktorka: Trudla Malinkowa, Goethowa/Goethestraße 40, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 03591/600711, e-mail: PomhajBoh@gmx.de)
Čiść: Lessingowa čišćernja, Kamjenc

Postvertriebsnummer: F 13145

Zhotowjenje a rozšěrjenje: Ludowe nakładnistwo Domowina, Tuchmacherstr. 27, 02625

Abonement a dary: Serbske ewangelske towarstwo, Kreissparkasse Bautzen
IBAN: DE03 8555 0000 1000 0831 67
BIC: SOLADES1BAT

Pomhaj Bóh wuchadza měsacnje. Spěchuje so wot Załožby za serbski lud, kotraž dóstawa lětnje přiražki Zwjazka, Swobodneho stata Sakskeje a Kraja Braniborskeje.
Lětny abonement plaći 8 eurow.

zajimawostki wo wsy a jeje skale. Tež wo serbskich stawiznach a wuznamnych wosobinach Hrodzišća so w knize pisa. Mnozy wopytwarjo wužiwanju składnosć, so po wobnowjenym hrodze a pódlanskim hrodzišču rozhladować.

Budyšin. Na lětuše lětnje přijecje ew.-luth. cyrkwinskeho wobwoda Budyšin-Kamjenc bě sup. Werner Waltsgott 28. měrca do hale Ludoweje banki na Hošic hasy w Budyšinje prosyl. Farar Andreas Beuchel, społnomócnjeny ewangelskich krajnych cyrkwjow pola MDR, přednošowaše wo cyrkwinskih wusyłanjach w sćelaku MDR. Po tym mějachu hosćo z cyrkwyje, politiki a hospodarstwa składnosć k mjezsobnej rozmołwje.

Krobnitz. Na hrodze Krobnitz pola Rychbacha wotewrěchu 29. měrca pućowansku wustajeńcu „Mjezwoča reformacije“. W njej předstajaja so wosobiny, kotrež duchowne a cyrkwinske žiwjenje Hornjeje Łužicy wuznamnje postajowachu, kaž basnik Lessing z Kamjenc a załožer Ochranowa hrabja Zinzendorf. Z wobrazom a tekstom so tež na serbskeho fararja a wupućowarja Jana Kiliana pokaza. Wustajeńca je štyrjirěčna wuhotowana: němsce, serbsce, pólsce a česce. Wona ma so pozdžišo na dalšich městnach w Němskej kaž tež w Pólskej a Českej pokazać.

Dary

W februaru je so dariło za Serbske ewangelske towarstwo 100 eurow a za Pomhaj Bóh dwójce 42 eurow, 22 eurow a 12 eurow. Bóh žohnuj dary a darićelow.

Spominamy

Před 250 lětami, 27. apryla 1764, narodži so wučer **Jurij Wanak** jako syn bura w Chelnje. W susodnym Wulkim Wjelkowje wopyta wučerski wustaw, založeny wot tamnišeho pietistisce zmysleneho ryčerkublerja von Below. 23lětneho powołaču jeho 1787 za wučerja do Njeswaćidła, hdžež skutkowaše na wšě 50 lět hač do swojeje smjerće 1837. Wón přeloži dwě nabožnej knižce do serbsčiny, kotrež so woboj 1797 w Budyšinje čišćeštej. W Njeswaćanskej wosa-dže bě kantor Wanak nimoměry woblubowany a česćeny, wo čimž mjez druhim swjatočnosće k jeho 50lětnemu zastojnskem jubilej swědča. Hišće lětdžesatki po jeho smjerći so z dźakom na njeho spominaše. Tak pisaše farar Jurij Jakub w lěće 1904: „Wanak, (wuběrny, hišće njezapomnjeny wučer!)“. Epizodu ze žiwjenja Wanaka wopisowaše Jan Radyserb-Wjela w swójim 1885 wušłym powědančce „Tři bohatstwa“. Wanak bě dwójce woženjeny, wobě mandželskej a tři dźěci jemu zemrěchu. Jeho a jeho drugeje mandželskeje – wona bě dźowka młynka z Hłupońcy – narowny kamjeń stoji hišće dźensa na južnym dźělu Njeswaćanskeho kěrchowa. Jeju syn Jurij Arnošt Wanak (1817–1887) bu farar w Kotecach a Wóslinku. Swójba Budyskeho překupca Jana Wanaka (1817–1882) słuša do přiwuznistwa. T.M.

Přeprašujemy

06.04. Judika

10.00 kemše w Budyšinje w Michałskej z kemšemi za dźěći (sup. Malink)

08.04. wutora

14.00 wosadne popołdne pola Kowarjec we Wuježku pola Wósporka (sup. Malink)

18.04. čiči pjatk

09.00 kemše z Božim wotkazanjom w Rakecach (sup. Malink)

12.00 nutrnosć w serbskim rozhłosu (sup. Malink)

14.30 kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michałskej (sup. Malink)

20.04. 1. dzeń jutrow

05.30 nutrnosć we Wuježku pola Bukec na Pawlikec/Dejkec dworje (farar Haenchen)

21.04. 2. dzeń jutrow

10.00 namša w Picnju
12.00 nutrnosć w serbskim rozhłosu (farar Haenchen)

27.04. Quasimodogeniti

10.45 kemše z Božim wotkazanjom w Hódzi (farar Rummel)

04.05. Misericordias Domini

10.00 dwurěčna konfirmacija w Budyšinje w Michałskej

12.00 nutrnosć w serbskim rozhłosu (sup. Malink)

10.05. sobota

15.00 ekumeniske wosadne popołdne w Drježdžanach w cyrkwi swj. Jozefa na Rehefeldskej (sup. Malink)

11.05. Jubilate

10.00 kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michałskej z kemšemi za dźěći (sup. Malink)